

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради

Державної установи «Національний науковий центр
хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова
Національної академії медичних наук України»
від 12.01.2024 р., протокол № 1

Уведено в дію

Наказ Державної установи «Національний науковий
центр хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова
Національної академії медичних наук України»
від 15.01.2024 р., № 22/1-Н

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ
В ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ
ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ»**

КИЇВ 2024

1. Загальна частина

Згідно рішень підсумкових колегій Міністерства освіти і науки України «Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи» (2008 р.) і «Мета реформ у вищій школі – якість і доступність освіти»(2009 р.), на виконання вимог закону України «Про вищу освіту» (Розділ V стаття 16 «Система забезпечення якості вищої освіти» пункт 2 та розділ VI стаття 32 «Принципи діяльності, основні права та обов'язки вищого навчального закладу пункт 3 підпункт, а також з врахуванням основних принципів міжнародних стандартів медичної освіти, що запропоновані Всесвітньою федерацією медичної освіти умовою діяльності вищого навчального закладу є наявність у нього системи забезпечення і контролю якості освітніх послуг.

У Національній доктрині розвитку освіти підкреслюється, що модернізація системи освіти спрямована на забезпечення її якості відповідно до найновіших досягнень вітчизняної і світової науки, культури та соціальної політики, якість освіти є національним пріоритетом, передумовою національної безпеки держави, дотримання міжнародних норм і вимог законодавства України щодо реалізації права громадян на освіту.

2. Основні визначення та принципи

- 2.1. Моніторинг якості освіти – це система спостережень, обробки, оцінювання та аналізу інформації про стан якості освіти, прогнозування її змін і розробка рекомендацій для прийняття рішень щодо підвищення якості освіти. Це положення визначає основні алгоритмічні підходи до моніторингу якості освіти у ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» (далі - ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова»).
- 2.2. Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.
- 2.3. Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, науковій установі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.
- 2.4. Моніторинг якості освіти ґрунтується на принципах:
  - узгодження нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення, сумісності технічного і програмного забезпечення її складових;
  - систематичності спостереження за станом якості освіти та чинниками, які впливають на неї;
  - об'єктивності первинної, аналітичної і прогностичної інформації та оперативності її доведення до адміністрації ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» .

2.5. Моніторинг якості здійснюють наукові відділи з функцією випускових кафедр, науково-організаційний відділ, професорсько-викладацький склад, дирекція ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у.

3. Мета і завдання системи моніторингу якості освіти в ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова»

3.1. Моніторинг спрямований на:

- підвищення рівня навчальних досягнень слухачів (аспірантів, здобувачів, інтернів);
- підвищення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів на всіх рівнях.

3.2. Основними завданнями моніторингу є:

- довгострокові систематичні спостереження за станом якості освіти;
- аналіз стану якості освіти та прогнозування його змін;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- інформаційне обслуговування учасників освітнього процесу;

3.3. Суб'єкти системи моніторингу якості освіти вдосконалюють підпорядковані їм мережі спостережень за якістю освіти, уніфікують методики спостережень, створюють банки для їхнього багаточільового колективного використання за допомогою комп'ютерної мережі, яка забезпечує автономне та спільне функціонування складових цієї системи.

4. Організація і функціонування моніторингу якості освіти в ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова»

4.1. Моніторинг якості освіти ґрунтується на використанні існуючої організаційної структури ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у і функціонує на основі єдиного нормативного, організаційного та методологічного забезпечення.

4.2. Методологічне забезпечення об'єднання складових і компонентів системи моніторингу здійснюється на основі єдиної науково-методичної бази, впровадження уніфікованих методів аналізу і прогнозування стану якості освіти.

4.3. Прийняті рішення реалізуються в межах періодичних заходів програм моніторингу якості освіти. Якість освіти розглядається в єдності процесуального та результативного компонентів.

4.4. Основними процесами, які забезпечують якість освіти, є:

- контроль якості навчального процесу;
- контроль якості знань, умінь та навичок слухачів (інтернів, аспірантів здобувачів);
- рейтинг наукових відділів з функціями випускових кафедр;
- моніторинг виконання навчального календарного плану;
- моніторинг якості навчального процесу та його методичного забезпечення;
- анкетування слухачів (інтернів, аспірантів тощо) щодо якості навчального процесу.

4.5. Перевірка якості підготовки фахівців на будь-якому етапі - це одночасно і перевірка якості діяльності викладача, якості організації навчального процесу, основним результатом якого виступає комплексна підготовка фахівця до самореалізації у суспільстві.

4.6. Контроль проводиться на рівнях викладач – науковий відділ з функцією випускової кафедри – адміністрація ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у – Національна академія наук України – Міністерство освіти і науки України – Міністерство охорони здоров'я України.

5. Контроль якості навчального процесу

5.1. Критеріями якості навчального процесу є: наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів та програм, графіків навчального процесу, робочих планів; відповідність змісту навчальних планів і робочих програм циклів вимогам та стандартам якості вищої освіти; відповідність розкладу занять формату викладання кожного циклу; відповідність елементів навчального процесу (лекцій, семінарів, практичних, самостійних занять тощо) затвердженим планам та програмам; комплекtnість і достатність методичного забезпечення до дисциплін (методичні вказівки, настанови щодо виконання лабораторних робіт тощо), достатність, регулярність і рівень організації поточного контролю (контроль якості знань інтернів, аспірантів тощо, їх оцінка якості навчального процесу), оперативність прийняття і реалізації корегуючих засобів.

5.2. Контроль якості навчального процесу здійснюється на рівнях:

5.2.1. Завідувач наукового відділу з функцією випускової кафедри здійснює контроль якості навчального процесу у відділі через:

- перевірку виконання викладачами планів навчальної, навчально - методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, наукових керівників, у річних звітах, у протоколах засідань методичних комісій відділу;
- перевірку підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм відповідно вимог МОЗ та МОН, НАМН України, формування комплексу навчально-методичного забезпечення кожної дисципліни;
- відвідування занять кожного викладача протягом навчального року з охопленням перевіркою всіх видів навчальної роботи (лекції, практичні та семінарські заняття, консультації тощо). Відвідування занять кожного викладача проводяться не менше ніж два рази на рік. Висновки відвідування фіксуються в журналі відвідувань завідувачем наукового відділу занять;
- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях методичних комісій відділів чи методичних нарадах, та взаємо відвідувань (кожен викладач протягом навчального року повинен зробити два взаємо відвідування). Висновки з цих заходів фіксуються в журналі контролю відвідувань.

Викладач здійснює контроль через базисну, поточну, модульну і підсумкову перевірки.

5.2.2. Відділ науково-організаційної роботи та інформації здійснюють цей контроль через:

- перевірку організації навчального процесу структурними підрозділами: формування навчального навантаження, якісь розподілу навантаження між викладачами.
- регулярний контроль дотримання розкладу занять викладачами і слухачами (інтернами, аспірантами тощо);
- відвідування занять викладачів завідуючими наукових відділів з функцією випускових кафедр, фахівцями науково-організаційного відділу, керівництвом ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у;
- контроль результатів іспитів;
- контроль дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- регулярні звіти завідувачів наукових відділів з функцією випускових кафедр на вченій раді не менше одного разу за навчальний рік;
- перевірку готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ наукових відділів з функцією випускових кафедр.

5.2.3. Заступник директора з наукової роботи здійснює цей контроль через перевірку:

- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних планів та програм кожного циклу;
- наявності затверджених у встановленому порядку графіків навчального процесу;
- відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам галузевих стандартів та стандартам вищої освіти;
- наявності робочих програм циклів та їх відповідність елементам навчального процесу (лекції, семінари, практичні, самостійна та індивідуальна робота тощо);
- відповідності розкладу занять на кожному циклі, затвердженим планам та програмам;
- комплектності і достатності методичного забезпечення до циклів (методичні вказівки, методичні розробки лекційних занять семінарських та практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документального оформлення результатів базисного, поточного та підсумкового контролю;
- наявності організаційно-методичного забезпечення всіх видів практик передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту документального забезпечення;
- контрольними відвідуваннями усіх видів занять.

Питання про якість навчального процесу в ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» і, випускових кафедр розглядаються на вченій раді не рідше одного разу на рік.

6. Контроль якості знань, умінь та навичок слухачів (інтернів, аспірантів тощо)

6.1. Контроль знань, умінь та навичок слухачів (інтернів, аспірантів тощо) проводиться на рівнях: викладач; науковий відділ з функцією випускової кафедри; науково-організаційний відділ; адміністрація та включає базисну, поточну та заключну перевірку знань.

6.1.1. Проведення базисного контролю знань

Базисний контроль — оцінювання рівня знань, умінь та навичок слухачів (інтернів, аспірантів тощо), що здійснюється на початку навчального процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, тестування тощо. Базисний контроль надає можливість запобігання ініціації навчального процесу для осіб, що за рівнем знань не готові до сприйняття матеріалу циклу чи вимагають додаткової підготовки для початку навчання. На циклах тематичного удосконалення базисний контроль дає можливість ввести додаткові навчальні елементи для розширення тем навчання. Завідувач наукового відділу з функцією випускової кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

6.1.2. Проведення поточного контролю.

Поточний (проміжний) контроль оцінювання рівня знань, умінь та навичок слухачів (інтернів, аспірантів тощо), що здійснюється в ході навчального процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, контрольних робіт, тестування тощо. Поточний контроль забезпечує зворотний зв'язок слухача з викладачем у процесі навчання. Цей контроль на рівні викладача вводиться на всіх видах занять та є оцінкою ефективності його праці. Завідувач наукового відділу з функцією випускової кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

З метою перевірки засвоєння лікарями-інтернами розділів навчальної програми, оволодіння відповідними практичними навиками проводиться проміжний (піврічний) контроль на базі стажування.

Поточний контроль на рівні адміністрації здійснюється шляхом перевірки виконання навчального процесу, виконання планів проведення контрольних заходів. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях методичних комісій наукових відділів та доповідаються на засіданнях Вченої ради.

6.1.3. Проведення підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді оцінювання знань, вмінь та компетенцій слухачів (інтернів, аспірантів тощо).

На передатестаційних циклах іспит, згідно з положенням, введеним наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 травня 1994 р. N 73, складається з трьох частин:

- оцінка рівня сформованості професійних компетенцій, передбачених програмою передатестаційного циклу для відповідної кваліфікаційної категорії;

- комп'ютерний контроль рівня знань;
- заключна співбесіда для підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми.

При незадовільній оцінці рівня сформованості компетенцій слухач вважається таким, що не засвоїв практичного розділу навчальної програми передатестаційного циклу і за своєю кваліфікацією не відповідає спеціалісту певної кваліфікаційної категорії.

Комп'ютерний контроль рівня знань проводиться за тестовими комп'ютерними програмами відповідних кваліфікаційних категорій, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України.

Підсумковий контроль в аспірантурі здійснюється у формі іспиту або заліку.

По завершенні іспиту складається звіт з аналізом рівня підготовки аспірантів, якості проведеного навчання на циклі та рекомендації щодо удосконалення роботи по підвищенню рівня підготовки спеціалістів. Звіти зберігаються у відділу науково-організаційної роботи та інформації.

Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях методичних комісій наукових відділів з функцією випускових кафедр та доповідаються на засіданнях вчених рад.

Підсумковий контроль в інтернатурі, проводиться по завершенню циклу навчання на базі стажування перед направленням лікаря-інтерна, на очну частину навчання на випускову кафедру закладу вищої освіти і включає в себе:

- перевірку професійної практичної підготовки лікаря-інтерна, згідно з планом і програмою;
- тестовий контроль рівня знань та умінь;
- співбесіду.

По завершенні навчання на циклі тематичного удосконалення, інформації та стажування тривалістю 2 тижня контроль навчання здійснюється за форматом заліку, при тривалості навчання 4 тижня чи більше - за форматом іспиту.

6.2. Рейтинг наукових відділів з функцією випускових кафедр.

6.2.1. Внутрішній рейтинг - це рейтинг підрозділів ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у, який проводиться за підсумками їх річної роботи.

6.2.2. Мета внутрішнього рейтингу - забезпечення високої якості роботи системи підготовки аспірантів, наукових працівників і підвищення ефективності діяльності ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у за пріоритетними напрямками.

6.2.3. Завданнями внутрішнього рейтингу є:

- визначення пріоритетів у розвитку ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у;
- статистичний облік результатів діяльності наукових відділів з функцією випускових кафедр ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у;
- аналіз і прогноз якості роботи підрозділів ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у;
- оптимізація роботи структурних підрозділів ДУ «ННЦХТ імені О.О.

Шалімова» у;

- підвищення рівня навчального процесу, науково-дослідної та лікувальної роботи;

- підвищення іміджу ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у на вітчизняному і міжнародному рівнях.

6.2.4. Рейтинг проводиться згідно Положення про внутрішній рейтинг.

6.2.5. Узагальнені дані рейтингу оформлюються у вигляді таблиці (Додаток 1).

6.2.6. Результати рейтингу доповідаються на засіданнях Вченої ради.

6.3. Моніторинг виконання навчального календарного плану.

6.3.1. Моніторинг за виконанням навчального календарного плану здійснюється постійно.

6.3.2. Результати моніторингу повідомляються керівникам структурних підрозділів ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у щомісячно.

6.3.3. Заходи щодо забезпечення виконання навчального календарного плану вживаються щоквартально.

7. Моніторинг якості та методичного забезпечення навчального процесу

7.1. Моніторинг стану підготовки навчальних планів та програм циклів та їх відповідність навчальному календарному плану ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у та навчально - виробничому плану проводиться науково-організаційним відділом щорічно.

7.2. Наукові відділи з функцією випускових кафедр здійснюють постійний внутрішній контроль за завчасним оформленням документації на цикли (документація розглядається на методичних комісіях відділу). Якість навчального процесу перевіряється контрольними відвідуваннями занять завідувачем відділу.

7.3. Вченою радою ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у постійно контролюється оновлення навчальних планів та програм (циклів спеціалізації, інтернатури, ПАЦ згідно наказу МОЗ України кожні 5 років; циклів ТУ кожні 5 років).

7.4. Відділом науково-організаційної роботи та інформації регулярно проводиться контроль пакету методичного забезпечення, який повинен бути у структурному підрозділі: методичні розробки лекцій, семінарів та практичних занять; тези лекцій та їх презентації; еталони практичних навиків та екзаменаційні білети, методичні вказівки до самостійної роботи; списки рекомендованої літератури, папки поточних циклів.

8. Анкетування слухачів (інтернів, аспірантів тощо) щодо якості навчального процесу

8.1. Анкетування слухачів (інтернів, аспірантів тощо) щодо якості навчального процесу відбувається у структурних підрозділах ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» у за відповідною формою (Додаток 2).

8.2. Подальший аналіз результатів анкетування проводиться відділом науково-організаційної роботи та інформації.

9. Прикінцеві положення.

9.1. Це Положення затверджується вченою радою ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова» та вводиться в дію наказом генерального директора ДУ «ННЦХТ імені О.О. Шалімова».

9.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

9.3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу

Форма узагальненого вигляду рейтингу відділів

Відділи	Номінації								Загалом
	Напрямки діяльності						Динаміка	Стабільність	
	Міжнародна	Навчальна	Наукова	Кадри	Лікувальна	Фінансова			

Анкета оцінки навчання на циклі

1. Чи вважаєте Ви корисним навчання на даному циклі. Так. Ні.
2. Чи вважаєте Ви тривалість навчання на циклі достатньою. Так. Ні.
3. Які розділи програми, на Ваш погляд, треба розширити?
4. Якими найбільш важливими практичними навичками Ви оволоділи?
5. Якими новими методами досліджень, діагностики, лікування та профілактики Ви оволоділи під час навчання на циклі ?
6. Чи ознайомили Вас з переліком практичних навичок, якими Ви повинні оволодіти на циклі?
7. Чи дозволяє програма циклу підвищити рівень теоретичної підготовки з основних напрямків Вашої діяльності ?
8. Чи задовольняють Вас методи поточного контролю знань, в т.ч. тестового комп'ютерного, в процесі навчання на циклі ?
9. Яку, на Ваш\ думку, оцінку заслуговує організація навчального процесу на циклі ?
10. Ваші побажання і пропозиції.